

ข้อบังคับคณะกรรมการสถาบันวิจัยแสงซินโครตรอน
ว่าด้วยความปลอดภัยสำหรับผู้ปฏิบัติงานทางรังสี พ.ศ. ๒๕๖๔

โดยที่เห็นสมควรให้มีการออกข้อบังคับเกี่ยวกับความปลอดภัยในการปฏิบัติงานทางรังสี สำหรับผู้ปฏิบัติงานให้สอดคล้องตามกฎหมายที่เกี่ยวข้อง เพื่อใช้เป็นแนวทางในการควบคุมดูแลให้ผู้ปฏิบัติงานและผู้เกี่ยวข้องทางรังสีได้รับทราบแนวปฏิบัติในการปฏิบัติงานในห้องปฏิบัติการรังสีอย่างเคร่งครัด ทั้งนี้ เพื่อความปลอดภัยของเจ้าหน้าที่ ลูกจ้างเหมาปฏิบัติงาน ลูกจ้างโครงการ รวมถึงบุคคลอื่นที่ต้องปฏิบัติงานในพื้นที่ของสถาบันวิจัยแสงซินโครตรอน (องค์การมหาชน) ซึ่งลักษณะงานดังกล่าวมีโอกาสได้รับปริมาณรังสีสูงกว่าที่กำหนดให้ประชาชนทั่วไปจะได้รับ

ฉะนั้น อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๑๙ แห่งพระราชกฤษฎีกาจัดตั้งสถาบันวิจัยแสงซินโครตรอน (องค์การมหาชน) พ.ศ. ๒๕๕๑ และที่แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกฤษฎีกาจัดตั้งสถาบันวิจัยแสงซินโครตรอน(องค์การมหาชน) (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๐ ประกอบกับมติที่ประชุมคณะกรรมการสถาบันวิจัยแสงซินโครตรอน ในการประชุมครั้งที่ ๑๑/๒๕๖๓ เมื่อวันที่ ๒๙ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๖๓ จึงออกข้อบังคับไว้ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ข้อบังคับนี้เรียกว่า "ข้อบังคับสถาบันวิจัยแสงซินโครตรอน(องค์การมหาชน) ว่าด้วยความปลอดภัยสำหรับผู้ปฏิบัติงานทางรังสี พ.ศ. ๒๕๖๔"

ข้อ ๒ ข้อบังคับนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันประกาศเป็นต้นไป

หมวด ๑

บททั่วไป

ข้อ ๓ ในข้อบังคับนี้

"สถาบัน"

หมายความว่า สถาบันวิจัยแสงซินโครตรอน (องค์การมหาชน)

"ผู้อำนวยการ"

หมายความว่า ผู้อำนวยการสถาบัน

/ผู้ปฏิบัติงานทางรังสี...

"ผู้ปฏิบัติงานทางรังสี"	หมายความว่า ผู้ปฏิบัติงานให้กับสถาบันทั้งแบบเต็มเวลาแบบไม่เต็มเวลา หรือแบบชั่วคราว ซึ่งเกี่ยวข้องกับรังสี
"พื้นที่รังสี"	หมายความว่า พื้นที่ควบคุมและพื้นที่ตรวจตรา
"พื้นที่ควบคุม"	หมายความว่า บริเวณที่ผู้ปฏิบัติงานทางรังสีมีโอกาสได้รับรังสีสูงกว่าหรือเท่ากับ ๓ ใน ๑๐ ของขีดจำกัดปริมาณรังสี (≥ 6 มิลลิซีเวิร์ตต่อปี) และเป็นพื้นที่ที่ต้องมีมาตรการด้านความปลอดภัยทางรังสีเพื่อควบคุมการได้รับรังสีหรือป้องกันการแพร่กระจายของรังสี
"พื้นที่ตรวจตรา"	หมายความว่า บริเวณที่มีได้กำหนดให้เป็นพื้นที่ควบคุมแต่มีโอกาสทำให้ผู้ปฏิบัติงานทางรังสีได้รับปริมาณรังสีสูงกว่า ๑ มิลลิซีเวิร์ตต่อปี
"เจ้าหน้าที่ความปลอดภัยทางรังสี"	หมายความว่า ผู้ปฏิบัติงานที่สถาบันแต่งตั้งให้ปฏิบัติหน้าที่เป็นเจ้าหน้าที่ความปลอดภัยทางรังสีประจำสถาบัน
"อุปกรณ์วัดรังสีประจำบุคคล"	หมายความว่า แผ่นวัดรังสีหรือเครื่องวัดรังสีแบบตัวเลขที่สถาบันจัดให้สำหรับผู้ปฏิบัติงานทางรังสีพกติดตัวในขณะที่ปฏิบัติงานทางรังสี
"เหตุฉุกเฉินทางรังสี"	หมายความว่า อุบัติเหตุหรือเหตุที่เกิดขึ้นโดยไม่อาจคาดหมายได้ อันมีต้นเหตุมาจากรังสี หรือกรณีสารกัมมันตรังสีรั่วไหล หก หล่น หรือฟุ้งกระจาย อันเป็นอันตรายต่อร่างกาย จิตใจ และเกิดความเสียหายต่อทรัพย์สินของสถาบัน
"เครื่องกำเนิดแสงซินโครตรอน"	หมายความว่า เครื่องเร่งอนุภาคที่มีประจุไฟฟ้าด้วยแรงไฟฟ้าหรือแม่เหล็กหรือแรงอื่นใด ให้มีความเร็วและพลังงานสูง เพื่อปลดปล่อยพลังงานออกมาในรูปคลื่นแม่เหล็กไฟฟ้า

ข้อ ๔ ให้ผู้อำนวยการรักษาการให้เป็นไปตามข้อบังคับนี้

/หมวด ๒...

หมวด ๒

การคุ้มครองและป้องกันอันตรายทางรังสี

ข้อ ๕ ห้ามผู้ปฏิบัติงานทางรังสีนำบุคคลอายุต่ำกว่า ๑๖ ปีหรือหญิงมีครรภ์เข้ามาภายในบริเวณพื้นที่ควบคุมและพื้นที่ตรวจตราในช่วงเวลาที่มีการเดินเครื่องกำเนิดแสงซินโครตรอนโดยเด็ดขาด เว้นแต่เป็นช่วงของการหยุดเดินเครื่องแล้วเท่านั้น โดยต้องได้รับอนุญาตจากผู้อำนวยการหรือผู้ที่ผู้อำนวยการมอบหมาย และอยู่ภายใต้การควบคุมดูแลอย่างใกล้ชิดของผู้ปฏิบัติงานทางรังสี

ข้อ ๖ ห้ามบุคคลที่มีอายุตั้งแต่ ๑๖ ปีแต่ไม่เกิน ๑๘ ปี ปฏิบัติงานใดๆ ในพื้นที่ควบคุมที่เกี่ยวข้องกับรังสี เว้นแต่จะเป็นไปเพื่อการศึกษา การฝึกอบรมหรือการฝึกงาน โดยต้องได้รับอนุญาตจากผู้อำนวยการหรือผู้ที่ผู้อำนวยการมอบหมาย และอยู่ภายใต้การควบคุมดูแลอย่างใกล้ชิดของผู้ปฏิบัติงานทางรังสี

ข้อ ๗ ห้ามผู้ปฏิบัติงานทางรังสีเข้าไปในบริเวณพื้นที่ควบคุม ในขณะที่มีการเดินเครื่องกำเนิดแสงซินโครตรอนโดยเด็ดขาด เว้นแต่เป็นช่วงของการหยุดเดินเครื่องแล้วเท่านั้น โดยต้องได้รับอนุญาตจากผู้อำนวยการหรือผู้ที่ผู้อำนวยการมอบหมาย และอยู่ภายใต้การควบคุมดูแลอย่างใกล้ชิดของผู้ปฏิบัติงานทางรังสี

ข้อ ๘ ห้ามผู้ปฏิบัติงานทางรังสีนำอาหารหรือเครื่องดื่มเข้ามาภายในบริเวณพื้นที่อาคารห้องปฏิบัติการวิจัยแสงสยาม

ข้อ ๙ ก่อนเข้าปฏิบัติงานในพื้นที่รังสี ผู้ปฏิบัติงานทางรังสีต้องมารับอุปกรณ์วัดรังสีประจำบุคคลที่ส่วนความปลอดภัยได้จัดเตรียมไว้ให้

ข้อ ๑๐ ผู้ปฏิบัติงานทางรังสีที่มีครรภ์ หรืออยู่ระหว่างการให้นมบุตร(ช่วงหกเดือนแรกหลังการคลอดบุตร) หรือเจ็บป่วยโดยแพทย์วินิจฉัยว่าไม่ควรปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้องกับการได้รับรังสี ต้องแจ้งส่วนความปลอดภัยทราบ ทั้งนี้เพื่อให้สถาบันพิจารณาดำเนินการปรับเปลี่ยนลักษณะการปฏิบัติงานให้ได้รับปริมาณรังสีไม่เกินกว่าที่กฎหมายกำหนด

ข้อ ๑๑ ผู้ปฏิบัติงานทางรังสีต้องพกอุปกรณ์วัดรังสีประจำบุคคลไว้ตลอดเวลาที่อยู่หรือปฏิบัติงานในบริเวณพื้นที่รังสี ทั้งนี้ เพื่อประโยชน์ในการประเมินการได้รับรังสีในขณะที่อยู่หรือปฏิบัติงานในบริเวณพื้นที่รังสีอย่างถูกต้อง

ข้อ ๑๒ ผู้ปฏิบัติงานทางรังสีต้องใช้อุปกรณ์วัดรังสีประจำบุคคลด้วยความระมัดระวัง และให้เก็บอุปกรณ์วัดรังสีประจำบุคคลไว้ในสถานที่จัดเก็บที่ส่วนความปลอดภัยเตรียมไว้ให้หรือจัดเก็บไว้ในสถานที่ที่เหมาะสมตามหลักการใช้งานอุปกรณ์วัดรังสีประจำบุคคล

/ข้อ ๑๓...

ข้อ ๑๓ ผู้ปฏิบัติงานทางรังสีต้องบันทึกการเข้าและออกบริเวณพื้นที่รังสีทุกครั้งตามวิธีการที่
ส่วนความปลอดภัยกำหนด

ข้อ ๑๔ เมื่อครบกำหนดรอบอายุการใช้งานของอุปกรณ์วัดรังสีประจำบุคคล ส่วนความ
ปลอดภัยจะดำเนินการเตรียมอุปกรณ์วัดรังสีประจำบุคคลอันใหม่ไว้ให้ในสถานที่จัดเก็บภายในวันที่ ๕ ของทุก
เดือน

กรณีมีเหตุจำเป็นทำให้ผู้ปฏิบัติงานทางรังสีไม่สามารถส่งคืนอุปกรณ์วัดรังสีประจำบุคคลได้
ตามวรรคแรก ให้แจ้งส่วนความปลอดภัยถึงเหตุจำเป็นนั้น มิเช่นนั้นจะถือว่าอุปกรณ์วัดรังสีประจำบุคคลนั้น
สูญหาย

ข้อ ๑๕ หากผู้ปฏิบัติงานทางรังสีกระทำการใดๆ ให้อุปกรณ์วัดรังสีประจำบุคคลชำรุด หรือ
สูญหาย ผู้ปฏิบัติงานทางรังสีผู้นั้นต้องชดใช้ตามราคาที่สถาบันจัดหามา เว้นแต่เกิดจากเหตุสุดวิสัยจากการ
ปฏิบัติงานในสถาบัน

หากผู้ปฏิบัติงานทางรังสีไม่ชดใช้ราคาตามวรรคแรก ให้สถาบันมีสิทธิดำเนินการเรียกร้อง
ราคาหรือหักเงินใดๆ ตามราคาจัดหามา

หมวด ๓

การแจ้งเหตุและการรายงาน

ข้อ ๑๖ กรณีเกิดเหตุฉุกเฉินทางรังสีให้ผู้พบเห็นรีบแจ้งต่อเจ้าหน้าที่ส่วนความปลอดภัย
ทราบโดยทันที เพื่อระงับเหตุและให้เจ้าหน้าที่ส่วนความปลอดภัยรายงานเหตุฉุกเฉินข้างต้นต่อผู้อำนวยการ
เพื่อสอบหาข้อเท็จจริงเกี่ยวกับเหตุฉุกเฉินที่เกิดขึ้นต่อไป

ข้อ ๑๗ กรณีผู้ปฏิบัติงานทางรังสีมีความจำเป็นต้องใช้วัสดุกัมมันตรังสี ต้องได้รับอนุญาต
จากส่วนความปลอดภัยก่อนนำไปใช้หรือนำเข้ามาภายในพื้นที่ของสถาบัน

ข้อ ๑๘ ส่วนความปลอดภัยมีหน้าที่ตรวจสอบให้ผู้ปฏิบัติงานทางรังสีปฏิบัติให้เป็นไปตาม
ข้อบังคับนี้ และจัดทำรายงานเสนอผู้อำนวยการเพื่อพิจารณาสั่งการตามความเห็นสมควร

ข้อ ๑๙ ผู้ปฏิบัติงานทางรังสีมีหน้าที่ในการปฏิบัติงานอย่างถูกต้องและปลอดภัย รวมทั้งให้
คำแนะนำและแจ้งเตือนกรณีที่พบเห็นผู้ปฏิบัติงานทางรังสีอื่นปฏิบัติงานที่ไม่ถูกต้องและปลอดภัย

/หมวด ๔...

หมวด ๔

บทลงโทษ

ข้อ ๒๐ ผู้ปฏิบัติงานทางรังสีที่ฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามความในข้อบังคับนี้ ให้ดำเนินการดังต่อไปนี้

(๑) กรณีฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามเป็นครั้งแรก ให้เจ้าหน้าที่ส่วนความปลอดภัยแจ้งให้ผู้ฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามทราบและตักเตือนด้วยวาจา เพื่อให้ผู้นั้นปฏิบัติให้ถูกต้องตามข้อบังคับ

(๒) กรณีฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามเป็นครั้งที่ ๒ ให้เจ้าหน้าที่ส่วนความปลอดภัยแจ้งให้ผู้ฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามทราบ และตักเตือนด้วยวาจา พร้อมทั้งบันทึกชื่อไว้และรายงานให้ผู้บังคับบัญชาของผู้นั้นทราบ

(๓) กรณีฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมากกว่า ๒ (สอง) ครั้งขึ้นไป ให้หัวหน้าส่วนความปลอดภัยตักเตือนผู้ฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามเป็นหนังสือและรายงานให้ผู้อำนวยการพิจารณาดำเนินการต่อไป

ประกาศ ณ วันที่ ๒๐ มกราคม พ.ศ. ๒๕๖๔

(รองศาสตราจารย์สรนิต ศิลธรรม)

ประธานกรรมการสถาบันวิจัยแสงซินโครตรอน